

CO₂-reductieprogramma: “Bewust omgaan met Energie”**Focusgroep Industrie en zwaar materieel****notulen bijeenkomst 28 september 2023****Aanwezig:**

Stimular	Marc Herberigs (voorzitter)
G. Van der Ven	Pieter van Dalen
Jansen Rioolreiniging	Ab Jansen
Jansen Rioolreiniging	Aram Jansen
Mourik Industrie	Cynthia Knol
Gebr. M&W Bron	Karel Stuifzand
Gebr. M&W Bron	Jiska Bron

Afgemeld:

Mourik Infra	Cora de Groot
Mourik Industrie	Erik Janssen
Den Hartog	Gert-Jan de Groot
Mourik België	Jan Poppe
Van den Noort	Annelieke Peels

1. Opening en mededelingen

Marc opent de vergadering.

De datum stond al een hele tijd, maar helaas zijn er toch weer enkele afmeldingen. Enkelen hebben een collega gevraagd om aan te schuiven.

De agenda wordt vastgesteld. Er zijn geen opmerkingen over de notulen.

2. Rondje duurzaamheid en presentatie voortgang CO₂-reductie

De CO₂-reductie plaatjes van alle bedrijven zijn opgenomen in een presentatie die uitgeprint wordt uitgedeeld.

Aram & Ab Jansen Rioolreiniging

- Footprint 2022 is 16,4% lager dan 2021. Met name door de twee CNG-kolkenzuigers, maar ook door elektrisch rijden, zonnepanelen en het afsluiten van de gasaansluiting.
- Door betere inregeling van de verwarming is het elektriciteitsverbruik per m² ongeveer 20% lager dan vorig jaar.
- Euro 6 voertuigen gebruiken meer brandstof dan euro 5.
- De bouw van nieuwe kolkenzuigers (elektrisch) is eigenlijk allemaal denkwerk dat Jansen zelf uitvoert, in samenwerking met de leverancier Mercedes. Er wordt veel kennis op dat gebied ontwikkeld.
- Er is 1 elektrische kolkenzuiger onderweg. Een twee-asser met een chassis dat net iets (20cm) breder is, dan de huidige wagens. Hij wordt over enkele weken geleverd aan het bedrijf in Nederland dat de afbouw zal doen. Er zitten stevige accu's op. Hiermee kan Jansen in de gemeente Den Haag de aanbesteding winnen en daarmee hopelijk 8 jaar vooruit.
- Over enkele jaren is de verwachting dat er waterstof aangedreven trucks ontwikkeld zullen worden. Dit duurt naar verwachting nog tot 2028 voor reguliere trucks en 2030 voor de speciale voertuigen, zoals kolkenzuigers.
- Op dit moment wordt ook veel brandstof bespaard door de kolkenzuigers bij de opdrachtgever (bijv. de gemeente Tiel) te stallen, zodat deze niet terug naar Sliedrecht hoeven te rijden. In plaats daarvan rijden de medewerkers met een kleine personenwagen heen en weer.

Pieter

Van der Ven

- Footprint 2022 stevig (20%). Vooral de footprint van materieel op projecten is flink gezakt. Daar is handmaterieel en gereedschap inmiddels grotendeels elektrisch. Het grotere materieel nog niet, al begint dat te komen.
- Het pand is nu ook voor een groot deel van het gas af.
- Het doel is om in 2025 een emissieloos project uit te voeren. Dat gaat waarschijnlijk lukken in Arnhem (project Rijnkade) al gaat het dan nog niet om de aanvoer van materialen.
- Er is inmiddels een graafmachine van 25 ton die wordt omgebouwd naar elektrisch. Ook zijn er elektrische knipmopsen, een wals en een E-truck (300km reikwijdte). Hiervoor zijn meerdere 80 kVA accupakketten aangeschaft (circa 100K per stuk).
- Het project wordt uitgevoerd met Hakkers en Ballast Nedam. Hakkers gaat walstroom gebruiken voor het elektrische werkschip. Dat scheelt ook veel diesel op het project.

Jiska en Karel Gebr. M&W Bron

- Bron zit nu op een footprint van -21% ten opzichte van het basisjaar 2013.
- Het kantoor en de werkplaats zijn redelijk duurzaam, maar niet top. Dat is niet erg, want 96% van de footprint zit in het brandstofverbruik op de projecten.
- Dit wordt uitgebreid gemonitord in liters en liters per werkuur. Deze laatste is de meest relevante indicator en deze is de laatste jaren gestaag gedaald.
- Ook wordt het percentage materieel met duurzame brandstof gemonitord (per type). Daarin is te zien dat vooral het kleinere materieel snel elektrische wordt. Het grotere moet nog volgen. Dat duurt naar verwachting nog even.

Cynthia Mourik Industrie

- Cynthia is net begonnen bij Mourik Industrie en pakt duurzaamheid op samen met Erik.
- Het CO2-prestatieladder is dit voorjaar niet verlengd. Ook is het niet gelukt om financiering te vinden voor de zonnepanelen-overkapping voor de parkeerplaatsen.
- Wel verwacht Mourik Industrie veel te moeten gaan doen in het kader van de CSRD (zie onder). De CO2-footprint wordt dus nog steeds wel bijgehouden, net als een groot aantal andere indicatoren.

3. Overige ontwikkelingen en duurzame panden:

Marc vertelt over de ontwikkelingen van de CO2-prestatieladder (4.0), het onderliggende GHG protocol, en de CSRD.

Daarna wordt het thema duurzame panden ingeleid. Hierbij denken mensen in eerste instantie aan een laag energieverbruik of zelfs energieneutraal. Maar ook thema's als gebruik van duurzame materialen, een gezonde werkomgeving, biodiversiteit en klimaatadaptatie zijn belangrijk. Zie de presentatie van Marc (zie bijlage).

Aram vertelt vervolgens de bijzonderheden van hun pand:

Dit pand is aangekocht, omdat de vloer geschikt was voor het zware materieel van Jansen. Het was echter zwaar gedateerd.

- Na aankoop is de gevel eraf gehaald en zijn er binnenin een aantal losse hokjes en een zware bovenloopkraan verwijderd. De gevel is in twee fasen gedaan, eerste de 'koude' kant, vervolgens de andere kant.
- Vervolgens is het kantoorgedeelte iets uitgebreid en zijn er veel ramen toegevoegd.
- In de hal zijn er ook ramen toegevoegd, de daklichten zijn vervangen voor glas (en er zijn er twee bijgekomen) en er zijn flink wat roldeuren bijgekomen, met daglichttoetreding.
- Door de vele roldeuren hoeven de wagens binnen niet te steken en worden er minder schades gereden.
- De daklichten kunnen open in de zomer, om de warmte eruit te laten en sluiten automatisch als het gaat regenen.
- De gevel is gemaakt van 15cm dikke geïsoleerde sandwichpanelen. Het dak is ook extra geïsoleerd.
- Hierdoor is de warmtevraag zo laag, dat de kantoren met airco's (lucht-lucht warmtepompen) verwarmd kunnen worden. De hal zelf wordt met een paar elektrische heaters vorstvrij gehouden (5°C 's nachts, 10°C overdag) die per gedeelte met sensoren geregeld worden. Nu deze goed ingeregeld zijn is het verbruik zo laag dat er ongeveer 25.000 kWh per jaar teruggeleverd wordt aan het net. Het gas is vorig jaar helemaal

afgesloten. Helaas kostte dat wel flink wat geld, omdat ze dan meteen de buis uitgraven van de straat tot de gasmeter. Uiteindelijk verdient zich dat wel snel terug.

- Door de grote hoeveelheid daglicht in de hal hoeft daar het licht vrijwel niet aan. De grote High-Bay lampen (24) zijn vervangen door enkele LED armaturen (6) die haast net zoveel licht geven. De TL verlichting in de laagbouw van de hal (onder de kantine) is ook vervangen (4 rijen TLD voor enkele losse LED lampen).

5. Datum en locatie volgende bijeenkomst:

Nog niet afgesproken. Marc stuurt een datumprikker eruit.

Thema: xxx